

Силабус курсу:

ВИЩА ОСВІТА В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	магістр
Спеціальність:	
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

д.п.н., проф., Алфімов Валентин Миколайович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

професор кафедри педагогіки

посада

Alfimov_val@meta.ua	+38-066-323-88-62		за розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса	телефон	месенджер	консультації
-------------------	---------	-----------	--------------

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса	телефон	месенджер	консультації
-------------------	---------	-----------	--------------

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Матеріали, що містяться у курсі, покликані сформувати у студентів знання із історії становлення та функціонування вищої освіти в розвинених країнах світу, а також сформувати у них вміння аналізувати діяльність зарубіжних університетів, академій та інститутів. В свою чергу ці знання та вміння дадуть змогу студентові здійснити порівняння організації вищої освіти в Україні із вищими навчальними закладами зарубіжжя.

Курс може бути корисним студентам, які вивчають педагогіку вищої школи, майбутнім фахівцям в галузі управління освітою, аспірантам, що досліджують проблеми вищої школи як в Україні, так і в розвинених країнах світу.

Результати навчання:

Знати: устрій систем вищої освіти в розвинених країнах світу.
Вміти: аналізувати організацію та діяльність вищих навчальних закладів в розвинених країнах світу задля всебічного осмислення практики організації та діяльності вітчизняної системи вищої освіти.

Передумови до початку вивчення:

Знання з основ педагогіки вищої школи, менеджменту освітньої діяльності, методології та організації наукових досліджень.

Мета курсу (набуті компетентності)

- ЗК1. Здатність до абстрактного, критичного та позитивного мислення;
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК3. Знання і розуміння предметної та професійної області;
- ЗК5. Здатність адаптуватися і діяти в новій ситуації;
- ЗК6. Здатність виявляти, класифікувати і позитивно вирішувати проблеми;
- ЗК7. Здатність генерувати нові прогресивні ідеї (креативність);
- ЗК8. Здатність працювати в команді та будувати ефективну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу;
- ЗК9. Здатність до спілкування іноземними мовами;
- ЗК10. Здатність до навчання з високим ступенем автономії протягом життя;
- ЗК11. Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання.
- ФК1. Здатність орієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку світової і вітчизняної освіти та передбачати їх потенційні наслідки;
- ФК2. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки в освітньо-педагогічній діяльності;
- ФК3. Здатність володіти методологією, методами та логікою науково-педагогічного дослідження;
- ФК4. Здатність використовувати спеціалізовані уміння/навички у визначенні та розв'язанні проблем організації та проведення науково-педагогічних досліджень та зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- ФК7. Здатність застосовувати інноваційні педагогічні технології (у тому числі дистанційні) для вирішення завдань освітнього процесу;
- ФК10. Здатність до самоосвіти, професійного та особистісного розвитку протягом життя;

- ФК11. Здатність управляти освітніми процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів;
- ФК12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах;
- ФК13. Здатність застосовувати діагностику для визначення академічних досягнень здобувачів вищої освіти;
- ФК 15. Здатність організувати освітній процес у вищій школі в контексті ідей /гуманізації, демократизації, гуманітаризації, плюралізму і варіативності навчально-виховних практик на засадах аксіологічного, антропологічного, культурологічного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, цивілізаційного підходів.
- ПРН1. **Знання (ЗН)** Визначати основні характерні риси нової соціокультурної реальності, розуміти соціально-історичну обумовленість цілей розвитку освіти в Україні та за кордоном;
- ПРН2. **Знання (ЗН)** Знати специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- ПРН3. **Уміння (УМ)** Використовувати спеціалізовані концептуальні знання на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення, для розв'язання дослідницьких задач в освітньо-педагогічній галузі;
- ПРН4. **Уміння (УМ)** Володіти методологією науково-педагогічного дослідження;
- ПРН5. **Уміння (УМ) Комунікація (КОМ)** організувати та проводити науково-педагогічні дослідження та зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- ПРН7. **Уміння (УМ)** Розвивати та удосконалювати педагогічну техніку, педагогічні здібності та професійні й особистісні якості; формувати свій позитивний професійний імідж;
- ПРН10. **Уміння (УМ)** Організувати систему роботи щодо формування духовно-культурних цінностей у здобувачів вищої освіти;
- ПРН12. **Уміння (УМ)** Організувати освітній процес у вищій школі на засадах аксіологічного, антропологічного, культурологічного, синергетичного, особистісно-діяльнісного, компетентнісного, цивілізаційного підходів у контексті ідей гуманізації, демократизації, гуманітаризації, плюралізму і варіативності виховних практик;
- ПРН13. **Уміння (УМ)** Використовувати потенціал креативності в генеруванні педагогічних ідей та досягненні наукових цілей;
- ПРН15. **Уміння (УМ)** Інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах;
- ПРН16. **Уміння (УМ)** Розробляти і застосовувати засоби діагностики академічних досягнень здобувачів вищої освіти;
- ПРН20. **Автономія і відповідальність (АіВ)** Навчатись з високим рівнем автономності та самостійності протягом життя;

Структура курсу

	Тема	Години (Л/ЛБ/С)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Інтеграційні процеси у сфері вищої освіти розвинутих країнах світу	4/0/2	Процес європейської інтеграції у сфері вищої освіти. Ключові позиції Болонського процесу. Двоциклове навчання. Запровадження кредитної системи. Контроль якості освіти. Розширення мобільності студентів. Забезпечення працевлаштування студентів. Забезпечення привабливості європейської системи освіти.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання

	Тема	Години (Л/ЛБ/С)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
2.	Становлення системи вищої освіти у США та Канаді	4/0/4	Сучасні принципи побудови вищої освіти США та Канаді. Особливості функціонування коледжів та університетів в контексті демократичної системи.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
3.	Вища освіта в Італії та Іспанії	4/0/2	Історичний розвиток університетів Іспанії. Університетська вища освіта в Італії.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
4.	Вища освіта в Німеччині та Нідерландах	4/0/4	Принципи побудови вищих навчальних закладів. Заклади вищої освіти. Перспективи розвитку вищої освіти Німеччини та Нідерландів.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
5.	Розвиток вищої освіти Великої Британії та Франції	4/0/4	Чинники розвитку вищої освіти у Великої Британії та Франції. Університети Великої Британії та Франції.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання
6.	Система вищої освіти Китаю та Японії	4/0/2	Специфічні риси вищої освіти Китаю та Японії. Багатоступеневість систем вищої освіти Китаю та Японії. Головні положення освітньої реформи в Японії.	Участь в обговоренні Індивідуальні завдання

Рекомендована література

1. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://psych.kiev.ua/nma-referats/fla-refers/id-91/lang-1/index.html>

2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://uk.wikipedia.org>

3. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://germland.ru/systema-utvorennya-nimechchyny.html>

4. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://ostriv.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=396&Itemid=1101

5. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

http://www.ed.net.ua/germany/edu_sys.htm

6. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://www.daad.org.ua/ukr/fachhochschulen1.htm>

7. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://www.mon.gov.ua>

8. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

www.bologna-berlin2003.de/pdf/prager_kommunique.pdf/

9. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

www.europa.eu.int/comm/socrates/ects.html#cl/

10. Електронний ресурс. - Режим доступу : www.auss.ca/can_uni/our_universities/mcgill_e.html

11. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003 - 2004 рр.) / За ред. В.Г. Кременя, авт. кол.: Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубіянко В.В., Бабин І.І. - Київ - Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004. - 147 с. (www.tspu.edu.ua).

12. Ван дер Венде М.К. Болонская декларация: расширение доступности и повышение конкурентоспособности высшего образования в Европе // Высшее образование в Европе. - 2000. - Том XXV. - № 3.

13. Журавський В.С., Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. - К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2003. - 200 с.

14. Лунячек В.Е. Деякі практичні питання управління освітою в США / В.Е. Лунячек // Нова педагогічна думка . - 2008. - № 1. - С. 16-20.

15. American Association of State Colleges and Universities [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.aascu.org/>.

16. Васильев А. Университеты Италии. // "Квант", 2005, №2. - с.10-11, с.18.

17. [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://germland.ru/systema-utvorenniya-nimechchyny.html>

<http://www.meganom.org/useful/education/803.html>

<http://travel.rin.ru/cgi-bin/pages-tree.pl?n=2558>

http://www.eurogates.ru/ru_dutch_universities_the_netherlands/

18. American Association of State Colleges and Universities [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.aascu.org/>.

19. Кучеренко Д.Г., Мартинюк О.В. Стратегії розвитку освітніх систем країн світу: Монографія .- ІПК ДСЗУ, 2011. - 312 с.

20. Education in China. Ministry of Education of the People's Republic of China. Beijing, 2005. P. 4-6.

21. Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://library.if.ua/books/86.html> revolution.allbest.ru/life/00000939.html – 33 к.

22. Orusova O.V. Sovremennye tendentsii razvitiia vysshego obrazovaniia v Yaponii / O.V. Orusova // Alma mater. Vestn. vyssh. shk. – 2010. - № 8. – С. 64-69 [Elektronnyi resurs]. – Rezhim dostupa: <http://library.if.ua/books/86.html> revolution.allbest.ru/life/00000939.html – 33 к. [Орусова О.В. Современные тенденции развития высшего образования в Японии / О.В. Орусова // Alma mater. Vestn. vyssh. shk. – 2010. № 8. – С. 64-69

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни за вибором «Вища освіта в розвинених країнах світу» (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»). Доп. і перев./ Уклад.: В.М.Алфімов. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 27с.

2. Текст лекцій дисципліни «Вища освіта в розвинених країнах світу»(для студентів з курсу «Педагогіка вищої школи» / Укл.: В.М.Алфімов. – Сєверодонецьк: СНУ ім В. Даля. Платформа MOODLE.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	25
Індивідуальні завдання	25
Залік	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути

оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.